

รอรวันชำรอยเดิมของประวัติศาสตร์ในเชิงบวก

โดย ครูพิษณุ กมลเนตร์ (ครูบ๊ิก)

วิชาภูมิปัญญาภาษาไทย ชั้น ๖

ในอดีตผมเคยสงสัยถึงสาเหตุที่เราต้องเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และได้คำตอบกลับมาว่าเราเรียนรู้ประวัติศาสตร์เพื่อทบทวนเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต และช่วยสร้างสังคมให้มีความน่าอยู่มากกว่าเดิมโดยการนำเรื่องราวในอดีตนั้นมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง กระทั่งแก้ไขให้ดีขึ้น

ใครเล่าจะรู้ว่าคำกล่าวนี้ได้เกิดขึ้นกับตัวผมเอง ที่ได้ต่อยอดการกระทำของตนเองมาจากปีการศึกษาที่แล้ว ซึ่งหากท่านใดได้อ่านงานเขียนเรื่อง “รอยยิ้มของครูกับการพัฒนาผลเจตคติ” ประจำภาคเรียนวิม้งสา ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ของผม ที่กล่าวถึง “การเปลี่ยนแปลงในตัวครูที่ได้สร้างความประทับใจ ความผ่อนคลาย และความเป็นกันเองระหว่างครูและนักเรียนที่ง่ายที่สุดโดยการใช้รอยยิ้มเป็นเครื่องมือ ที่สามารถเอาชนะอคติทั้งมวลได้อย่างหมดสิ้น ทำให้นักเรียนหลายคนมีความกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น และนำไปสู่การสร้างสร้งงานเขียนที่มีคุณภาพจนเพื่อนๆ เองยังต้องแปลกใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น” นั้น จะเห็นได้ว่าผมพยายามปรับเปลี่ยนตนเองรวมไปถึงชั้นเรียน ที่แต่เดิมมีอุปสรรคมากถึงขั้นลุกลามเป็น “ความไม่ลงรอย” ระหว่างครูและนักเรียนเลยทีเดียว

ในปีการศึกษานี้ก็มีอุปสรรคในการสอนอยู่ไม่น้อยไปกว่าปีการศึกษาที่แล้ว คือเมื่อเริ่มสอนไปนานวันก็ทำให้ได้เรียนรู้ลักษณะนิสัยและทักษะต่างๆ ของนักเรียนมากขึ้น เช่น นักเรียนบางคนตั้งใจเรียน มีความรู้และเข้าใจในบทเรียนดี แต่ภาษาเขียนไม่ดี นักเรียนบางคนมีความรู้ดี สามารถพูดถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง ส่วนภาษาเขียนและความรับผิดชอบในการทำงานยังไม่ดี หรือนักเรียนบางคนจะฟังครูสอนเฉพาะเรื่องที่ตนสนใจ แต่ภาษาเขียนและความรับผิดชอบในการทำงานยังไม่มีดี หน้าซ้ายยัง "มีพฤติกรรมการเป็นผู้เรียนที่ไม่ดี"

พฤติกรรมการเป็นผู้เรียนที่ไม่ดี ในที่นี้ คือ การมองไม่เห็นสิ่งที่เรียนหรือสิ่งต่างๆ ที่ครูให้ทำนั้นเป็นประโยชน์กับตนเอง การไม่พยายามขวนขวายหาความรู้และสร้างทักษะให้มีความมากขึ้น ถึงแม้ว่าครูจะบอกถึงผลของการกระทำที่จะตามมาหรือการเข้มงวดกวดขันมากสักเพียงใด พฤติกรรมที่เห็นชัด คือ การนั่งเล่นอุปกรณ์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนขณะที่ครูสอน การจับกลุ่มคุยเล่นกันอย่างสนุกสนาน ในขณะที่เพื่อนทุกคนกำลังทำงานด้วยความเร่งรีบ การคัดลอกข้อมูลที่ใช้ในการเขียนงานจากสมุดของเพื่อนแทนการสืบค้นจากหนังสือและสื่อต่างๆ รวมไปถึงบางชิ้นงานที่ดูเหมือนคัดลอกมาจากเพื่อนสนิท และการนั่งทำงานด้วยความร้อนรนขณะที่ต้องฟังเพื่อนนำเสนองาน

เมื่อได้เห็นพฤติกรรมการเรียนรู้ การทำงาน และทักษะหรือความรู้ต่างๆ ก็สามารถทำนายได้ทันทีว่านักเรียนคนนี้ยังขาดทักษะและความรู้เท่าที่ควรจะเป็น และผลการประเมินในปลายภาคเรียนวิริยะนี้ก็คงจะไม่ผ่านเป็นแน่ และก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ ไม่มีผิด ซึ่งหากยังไม่รีบจัดการแก้ไขให้เขารู้ตัวว่า "ถ้าที่ครูเตือนมาตลอดนั้น ได้มาถึงตัวเขาแล้ว" ก็คงจะไม่ต่างจากการทำร้ายเขาทางอ้อมเป็นแน่

ต้องยอมรับว่าครูเองก็มีส่วนที่เป็นแรงเสริมให้ภัยมาสู่ตัวเขาอีกทางหนึ่ง เหตุเพราะครูมีความตั้งมั่นที่จะไม่ทำให้ประวัติศาสตร์อันเลวร้ายมันเกิดซ้ำรอยอีก คือความต้องการให้นักเรียนมีความอยากที่จะเรียนกับเรา การเข้าใจนักเรียนมากขึ้น และพยายามพูดจาด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล มีเหตุผล ไม่ทำสิ่งใดที่ทำให้นักเรียนรู้สึก “ถูกบังคับ” เหมือนแต่ก่อน ซึ่งจากการกระทำเหล่านี้สามารถพูดได้เต็มปากได้ว่ามีส่วนส่งเสริมที่ทำให้ผลเจตคติประจำภาคเรียนนี้ดีขึ้น เห็นชัดจากผลสรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถามเจตคติในด้านเหตุผลที่อยากเรียน ที่นักเรียนเขียนว่า “ครูมีเรื่องเล่า ครูสอนสนุก ครูใจดี ครูสอนได้เข้าใจง่ายมาก ครูไม่ดุ ครูมีอะไรสนุกๆ ให้ทำ” เป็นต้น

เป็นที่แน่ชัดว่านักเรียนส่วนมากมีความอยากเรียนวิชาภูมิปัญญาภาษาไทย นอกจากเนื้อหาเป็นที่ต้องการของนักเรียนแล้ว ตัวครูเองก็เป็นที่ต้องการของนักเรียนเช่นกัน ดังนั้นในภาคเรียนวิริยะนี้จึงเป็นการซ้ำรอยเดิมของประวัติศาสตร์ ซึ่งถือว่าเป็นการซ้ำรอยที่ดี เป็นการซ้ำรอยที่เกิดขึ้นจากการได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ ที่ได้ทบทวนเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต จนกระทั่งครูยึดถือวิธีการที่นำไปสู่ความสำเร็จเป็น “จุดยืนที่ชัดเจน”

แต่ถึงอย่างไร การกระทำของครูนี้ก็ยิ่งเปรียบเสมือนดาบสองคม ด้านหนึ่งส่งผลเชิงบวกที่ก่อให้เกิดเป็นความอยากเรียน แต่อีกด้านก็ได้ส่งผลเชิงลบอันเกิดมาจากการที่ครูต้องการรักษาความมั่นคงในอารมณ์ความรู้สึก การกระทำ การตอบสนองต่อผู้เรียนไว้ให้ติดเดิม ทำให้ครูกลายเป็น “ครูที่ใจดี” ซึ่งหลายครั้งครูที่ใจดีคนนี้ได้ละเลยมุมมองที่ต้องการสร้างความรู้และทักษะต่างๆ ให้แก่นักเรียนที่ขึ้นชื่อว่ามีพฤติกรรม การเป็นผู้เรียนที่ไม่ดี ถึงแม้ว่าเขาจะมีความอยากเรียน แต่หากจะมีความอยากเรียนเพราะว่ามีครูใจดีนั้นคงจะไม่เกิดประโยชน์เป็นแน่ เพราะแท้จริงแล้วเขาอยากเข้ามาอยู่ในชั้นเรียนที่มีบรรยากาศดี ผ่อนคลาย มีครูใจดี “มากกว่าที่จะอยากเรียนเพราะต้องการเป็นผู้มีความรู้”

ในท้ายที่สุดก่อนเริ่มต้นเรียนในภาคเรียนจิตตะ ครูจึงจำเป็นต้องบอกถึงภัยที่มาถึงโดยที่เขาไม่รู้ตัวให้เขาได้ทราบเสียที ว่าส่วนหนึ่งก็มีผลมาจากพฤติกรรมกรเรียนรู้อันของเขา และอีกส่วนหนึ่งก็มีผลมาจากการกระทำของครูที่พยายามทำจุดหนึ่งให้ดีขึ้น แต่กลับทำให้อีกจุดหนึ่งที่เป็นปัญหาได้เกิดขึ้นตามมา จากนั้นจึงค่อยชวนให้เขามองเห็นถึงอนาคตว่าหากยังไม่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น อาจจะต้องเรียนซ้ำกับครูในปีการศึกษาหน้าอีกแน่ๆ เพราะเขาจะยังมีความรู้ไม่มากพอที่จะนำไปใช้หรือทำความเข้าใจและพร้อมที่จะเรียนเรื่องที่ยากขึ้นมากกว่านี้ในอนาคต ดังนั้น เป้าหมายในภาคเรียนจิตตะ ปีการศึกษาของครูคือการรักษาจุดดีเดิม และพยายามหาความลงตัวของจุดดีเดิมกับสิ่งที่ต้องเพิ่มเติมคือความเข้มงวด ไม่ปล่อยผ่านพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเขามากขึ้น หากทำแล้วเกิดเป็นผลดีจนเป็นที่ประจักษ์แล้ว ก็จะถือเป็นประวัติศาสตร์หน้าใหม่ จากนั้นจึงค่อยทำให้ประวัติศาสตร์นั้นซ้ำรอยเดิมอีกครั้ง ให้เป็น “การซ้ำรอยเดิมของประวัติศาสตร์ในเชิงบวก” ต่อไปไม่รู้จบ

